

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2022/2023

č.j. EDUPAR/458/2022 s platností od 1. září 2022

Základní údaje o škole

Název a adresa školy:	EDUCA Pardubice – Střední odborná škola, s.r.o. Sokolovská 150, Rybitví, PSČ 533 54
IČ:	25262351
Webové stránky školy:	www.educapardubice.cz
Ředitelka školy:	Ing. Monika Kohoutková
Mobil:	774 704 042
E-mail:	monika.kohoutkova@educapardubice.cz
Výchovná poradkyně, ŠMP:	Mgr. Jitka Bořilová
Telefon:	466 924 094
E-mail:	jitka.borilova@educapardubic.cz

Východiska tvorby ŠPP

Školní preventivní program je zpracován na základě Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28), který do prevence rizikového chování zařazuje předcházení zejména následujícím rizikovým jevům: agrese, záškoláctví, šikana, kyberšikana, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, vandalismus, závislostní chování, užívání všech návykových látek, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a sexuální rizikové chování.

Hlavní cíl programu

Základním principem strategie prevence sociálně patologických jevů na naší škole je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, jejich sociální a osobnostní rozvoj i rozvoj jejich komunikačních dovedností. Předcházení rizikovému chování na škole slouží začlenění ŠPP do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy, zapracování do školního řádu a vnitřního řádu a řešení aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole. ŠPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Velmi důležitou oblastí je podpora smysluplného využívání volného času.

Garant programu a jeho spolupracovníci

- Za koordinaci preventivních aktivit zodpovídá výchovná poradkyně a školní metodička prevence rizikového chování Mgr. Jitka Bořilová (dále jen ŠMP),
- ŠMP spolupracuje s ostatními pedagogickými pracovníky školy, s odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování žáků,
- ŠMP seznamuje ředitele školy s aktualizovaným programem,
- ředitelka školy Ing. Monika Kohoutková je garantem ŠPP.

Obsah

Východiska tvorby ŠPP.....	2
Hlavní cíl programu	2
Garant programu a jeho spolupracovníci	2
1 Popis výchozí situace (vnitřní a vnější zdroje).....	4
1.1 Charakteristika školy a její specifika	4
1.2 Informační zdroje	4
1.3 Kontakty na organizace:	6
2 Cíle ŠPP	7
2.1 Krátkodobé cíle.....	7
2.2 Střednědobé cíle.....	7
2.3 Dlouhodobé cíle.....	7
3 Metody práce	8
3.1 Aktivity pro žáky	8
3.2 Aktivity pedagogů.....	10
3.3 Spolupráce s rodiči	10
4 Hodnocení ŠPP minulého školního roku.....	10
CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE	11
5 Krizový plán školy - strategie postupu řešení v případě zjištění sociálně patologických jevů	11
5.1 Postup školy při vzniku problémů v oblasti zneužívání návykových látek.....	11
5.1.1 U žáka byly nalezeny omamné a psychotropní látky.....	11
5.1.2 Na půdě školy je nalezen žák pod vlivem omamné a psychotropní látky nebo	12
5.1.3 Žák se svěří s tím, že užívá omamné a psychotropní látky	12
5.1.4 Na půdě školy byly nalezeny omamné a psychotropní látky nebo vybavení k jejich užívání ...	12
5.1.5 Žák je přistižen při prodeji omamných a psychotropních látek.....	13
5.2 Postup školy v případě neomluvené či zvýšené omluvené absence žáků	13
5.3 Postup školy v případě zjištění šikany	13
5.3.1 Šikana vůči žákovi či skupině žáků.....	14
5.3.2 Šikana vůči učitelům	15
5.4 Kyberšikana	16
5.4.1 Postup při řešení odhalení kyberšikany, pokud se kyberšikana STALA v době školní výuky nebo v rámci aktivit pořádaných školou.....	17
5.4.2 Postup při řešení odhalení kyberšikany, pokud se kyberšikana NESTALA v době školní výuky nebo v rámci aktivit pořádaných školou.....	18

1 Popis výchozí situace (vnitřní a vnější zdroje)

1.1 Charakteristika školy a její specifika

Typ školy: střední odborná škola v malé obci. Velká spádová oblast města Pardubice, žáci dojíždějí i z jiných spádových oblastí, v některých případech je problematická dopravní obslužnost. Menší skupinka žáků je přes týden ubytována v Domově mládeže při Střední odborné škole stavební Rybitví a v Domově mládeže v Čáslavské ulici v Chrudimi.

Počet tříd: 16

Obory:	Ekonomika a podnikání	63-41-M/01
	Informační technologie	18-20-M/01

1.2 Informační zdroje

Informace od pedagogů

Pedagogové školy spolupracují na realizaci ŠPP v rámci výuky i dalších školních i mimoškolních aktivit. Třídní učitelé průběžně zjišťují informace z oblasti sociálně nežádoucích jevů na škole – většina z nich vidí největší problém ve velkém množství kuřáků mezi žáky školy a v přetrvávajícím nevhodném chování žáků. Mezi toto patří hlavně používání mobilních telefonů při výuce, vulgární vyjadřování žáků mezi sebou, u některých špatná komunikace mezi žáky navzájem i mezi žáky a personálem školy, nerespektování trvalých příkazů, pozdní omlouvání nepřítomnosti ve škole apod. Dále trávení volného času některých žáků není ideální – plýtvání volným časem, pití alkoholických nápojů, kouření, hraní počítačových her v pozdních nočních hodinách atd.

Informace od rodičů

Diskusemi s rodiči v rámci třídních schůzek, při konzultacích s výchovnou poradkyní – metodičkou prevence a při jednáních ve výchovných komisích bylo zjištěno, že rodiče vidí problémy zhruba ve stejných oblastech jako pedagogové. Někteří rodiče jsou však příliš nekritičtí a problémy hledají hlavně ve škole. Těch je však naštěstí menšina. Rodiče vítají i možnost získávání informací o prospěchu a docházce svých dětí prostřednictvím internetu. Velkou návštěvnost mají též internetové stránky školy. Celkově hodnotí rodiče oblast prevence na škole kladně, zvláště oceňují vstřícnost vedení školy, ŠMP a třídních učitelů při včasném řešení problémů jejich dětí.

Informace od žáků

Ve škole se pravidelně schází žákovská rada, zástupci ze všech tříd se setkávají s ředitelem školy a zástupcem ředitele školy. Společně řeší problémy, žáci navrhnou mimoškolní aktivity i změny ve vybavení a zařízení školy.

Žáci mohou své problémy (školní i osobní) konzultovat s VP, se svými třídními učiteli a ostatními pedagogy.

Odborná a metodická literatura, DVD:

Učitelské noviny

Řekni drogám ne

Trestní zákon

Vzdělání a extremismus

Pravda o drogách DVD

Životní styl závislost

Drogy – poznej svého nepřítele

Webové stránky:

www.aisis.cz

www.drogy.cz

www.odrogach.cz

www.minimalizacesikany.cz

<https://aperio.cz/>

www.napisnam.cz

www.bkb.cz

www.e-bezpeci.cz

www.safeinternet.cz

www.linkabezpeci.cz

1.3 Kontakty na organizace:

Pedagogicko-psychologická poradna

Pardubice

Sukova třída 1260, 530 02 Pardubice, Telefon: 466 410 327, 466 410 328

e-mail: poradna@ppp-pardubice.cz, ppp.pce@seznam.cz

Chrudim

Poděbradova 842, 531 07 Chrudim, Telefon: 469 621 187,

e-mail: chrudim@ppp-pardubice.cz

Policie ČR obvodní oddělení

Prodloužená 285, Pardubice- Polabiny, Telefon: 974 566 700

Městská policie Lázně Bohdaneč

Masarykovo náměstí 41, 533 41 Lázně Bohdaneč, Telefon: 603 864 222

e-mail: policie@lazne.bohdanec.cz

Laxus o.s. - krizové centrum, internetové poradenství

Telefon: 466 265 729, e-mail: ambulance.pardubice@laxus.cz, www.laxus.cz

Centrum J.J. Pestalozziho, o.p.s. Chrudim

Telefon: 469 623 899, e-mail: kc@pestallozi.cz, www.pestallozi.cz

krizové centrum, internetové poradenství

Linka důvěry – centrum krizové intervence

Telefon: 327 511 111, 602 874 470

SKP centrum – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Free klub

Jungmannova 2550, 530 02 Pardubice, Telefon: 464 629 614

Email: freeklub@skp-centrum.cz, Facebook: [NZDM – Freeklub](https://www.facebook.com/NZDM-Freeklub)

2 Cíle ŠPP

2.1 Krátkodobé cíle

- Zlepšit znalosti žáků v oblasti sociálně – patologických jevů,
- vyhradit určitý počet hodin pro školní preventivní aktivity,
- zvyšovat sociální kompetence žáků, rozvíjet dovednosti zakotvené v ŠVP,
- realizovat aktivity preventivního programu v rámci školních i volnočasových aktivit,
- pravidelně navštěvovat a vyhledávat tematická divadelní a filmová představení, přednášky a besedy s odborníky, nabízet četbu knih a časopisů s danou tematikou,
- nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost,
- provést monitoring rizikového chování.

2.2 Střednědobé cíle

- Vytvořit funkční preventivní program školy,
- získávat podporu a pochopení všech pedagogických pracovníků školy v otázce nutnosti prevence a její realizace,
- zlepšovat komunikační a asertivní dovednosti, zlepšovat sebeovládání a nenásilné zvládání konfliktů,
- zapojit organizace do preventivního programu školy,
- usilovat nadále o dobré vztahy mezi školou a rodinou,
- podporovat volnočasové aktivity,
- podporovat průběžné vzdělávání všech pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

2.3 Dlouhodobé cíle

- Snížit počet sociálně patologických jevů u žáků školy (potírání projevů šikany, agrese, extremismu, rasismu, nadřazenosti atd.), vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti PP,
- vytvořit právní vědomí, mravní a morální hodnoty, společenské normy,
- udržet příznivé sociální klima – pocit důvěry, atmosféru pohody a klidu,
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu, osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoj osobnosti v bio–psycho–sociálních souvislostech,
- trvat na stanovených hodnotách školy a života.

3 Metody práce

3.1 Aktivity pro žáky

- Přednášky a besedy – spolupráce s organizacemi (Nebud' oběť, z.s.), které nabízejí přednášky a besedy k prevenci sociálně patologických jevů a zdravého způsobu života
- výuka – učivo zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů nebo týkající se zdravého způsobu života. Realizace v předmětu společenské vědy, biologie a ekologie, tělesná výchova, cizí jazyky, základy práva
- sportovní akce – jednorázové, jako například jednodenní sportovní hry ve volejbale, florbale, badmintonu apod., dále vícedenní sportovní akce jako adaptační kurzy se sportovním zaměřením
- volnočasové aktivity – sportovní, kulturní
- poradenská činnost – VP, ŠMP, ŘŠ, PPP
- nástěnka – zaměřená na aktuální téma
- kulturní akce – návštěvy kina, divadla, exkurze, výstavy, zahraniční zájezdy
- charitativní akce s účastí žáků školy

Přehled akcí v rámci ŠPP

- Sportovní hry – florbal, badminton, fotbal, basketbal, hokejbal, volejbal
- peněžní sbírky Srdíčkový den, Tříkrálová sbírka, Český den proti rakovině, Ježíškova vnoučata
- sportovně-adaptační dny
- návštěvy divadelních a filmových představení, výstav
- beseda s Městskou policií v Pardubicích
- beseda se sportovci (HC Dynamo Pardubice, BK Pardubice)
- spolupráce se spolkem Nebud' oběť – Rizika internetu a komunikačních technologií

Přehled témat souvisejících s ŠPP realizovaných v rámci jednotlivých předmětů

<i>Předmět</i>	<i>Téma</i>
Tělesná výchova	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sport jako zdravý životní styl ▪ fair play jednání ▪ první pomoc
Společenské vědy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady mentální hygieny, psychohygieny ▪ prevence zneužívání omamných a psychotropních látek ▪ politické ideologie ▪ multikulturní soužití, etika, mravní hodnoty a postoje ▪ malé sociální skupiny a vztahy v nich ▪ šikana ▪ radikalismus, extremismus, terorismus ▪ problematika chování v adolescenci a pubescenci ▪ vývoj a rozvoj osobnosti ▪ neschopnost zařadit se do společnosti
Základy práva	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kriminalita mladistvých ▪ právní minimum ▪ šikana, kyberšikana ▪ prevence kriminality dětí a mládeže ▪ základní pojmy teorie práva, ochrana práv dětí a mladistvých ▪ trestní odpovědnost, trestné činy, tresty
Biologie a ekologie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo a zdraví ▪ zdraví a jeho ochrana ▪ závislost na omamných a psychotropních látkách a alkoholu ▪ zdravý životní styl ▪ správné stravovací návyky, životospráva ▪ sebepoškozování, anorexie a bulimie ▪ pohlavní choroby
Cizí jazyky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo a zdraví ▪ multikulturalismus ▪ sport, zdraví ▪ mládež a její problémy

3.2 Aktivity pedagogů

- Vzdělávací semináře pedagogů - NIDV, CCV, Descartes, PPP,
- porady pedagogů – ŠMP informuje ostatní pedagogy o novinkách v resortu PP,
- aktuality v rámci PP jsou rozesílány e-mailem.

3.3 Spolupráce s rodiči

- Rodiče mohou kontaktovat pedagogické pracovníky pomocí e-mailu, telefonu nebo si mohou domluvit osobní schůzku,
- dvakrát za pololetí jsou realizovány třídní schůzky,
- známky ze všech předmětů jsou zveřejňovány na Škole Online
- v případě problému (výchovného, studijního, zdravotního, sociálního atd.) se žákem jsou rodiče školou kontaktováni, informováni o problému, společně (žák, rodiče, škola) problém řeší,
- rodiče mají ŠPP k dispozici na webových stránkách školy,
- rodiče jsou hromadně informováni prostřednictvím internetových stránek školy o všech změnách ve školním rozvrhu, o školních akcích a dalších aktivitách.

4 Hodnocení ŠPP minulého školního roku

Ve školním roce 2021/2022 již nedocházelo k hromadnému uzavírání škol kvůli epidemii Covid-19, a proto se mohly uskutečnit naplánované akce. První ročníky se zúčastnily adaptačního dne s názvem TepFaktor v Chotilsku, kde si žáci zahráli v jednotlivých týmech únikovou hru.

14. října 2021 proběhla přednáška a následná beseda se zástupkyněmi Městské policie Pardubice pro 1. a 2. ročníky na téma šikana a kyberšikana, dne 2. listopadu 2021 se uskutečnila přednáška o trestní zodpovědnosti pro žáky 3. a 4. ročníků.

Žáci 1. – 3. ročníků se aktivně zapojili do charitativních akcí (Srdíčkové dny v prosinci a dubnu, Český den proti rakovině v září a 11. 5. 2022).

Školní rok 2020/2021 díky Covidu-19 neumožnil žákům pravidelnou docházku do škol, došlo k dlouhodobé sociální izolaci žáků, k narušení sociálních vazeb, a proto byl uspořádán 1. listopadu 2021 „Halloweenský den“ a 6. prosince „Mikulášský den“ pro žáky školy.

I v dalších měsících se žáci zapojovali úspěšně do dalších akcí, např. žáci ze 3. A do soutěže Veletrh fiktivních firem, žáci IT oboru do Dne bezpečnějšího internetu, do projektu s názvem Kraj pro bezpečný internet, dále se konala výstava „Pardubice v mojí hlavě“ v Knihovním centru v Pardubicích, své práce zde prezentovali žáci 2. a 3. ročníku IT oboru. Žáci 2. ročníku IT se také zúčastnili soutěže „Pátřej, pátrej, pátrači“.

V červnu žáci 1. – 3. ročníků navštívili filmové představení s názvem Smečka, tématem snímku je šikana v dorosteneckém hokejovém týmu. Po shlédnutí filmu třídní učitelé hovořili o této problematice a rozebírali ji. V závěru školního roku se uskutečnil projektový den pro žáky 1. – 3. ročníku s tematikou kyberšikany Nebuď oběť (Rizika internetu a komunikačních

technologií) s cílem předcházet rizikovému chování žáků.

V průběhu celého školního roku třídní učitelé v rámci třídnických hodin pracovali s třídními kolektivy, sledovali klima ve třídě, vzájemnou komunikaci mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli. Všichni učitelé v rámci svých předmětů se snaží preventivně působit na žáky a předcházet tak rizikovému chování.

CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Oblasti práce v rámci prevence sociálně nežádoucích jevů:

- Udržování dobrého klimatu školy (komunikace, atmosféra důvěry a pochopení)
- Častější uplatňování prevence sociálně nežádoucích jevů ve výuce
- Spolupráce s rodiči v rámci prevence
- Aktivní práce s třídním kolektivem (spolupráce ŠMP, VP a TU)
- Zvýšení aktivity a zapojení žáků do realizace ŠPP
- Sledování situace a potírání šikany a kyberšikany mezi žáky
- Prevence kouření a používání nikotinových sáčků
- Hlídat požívání alkoholu či návykových omamných a psychotropních látek na akcích pořádaných školou.

5 Krizový plán školy - strategie postupu řešení v případě zjištění sociálně patologických jevů

Dojde-li k porušení Školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy nebo výskytu jiných sociálně patologických jevů (šikana, rasismus, ...) bude postupováno dle školního řádu a metodického pokynu MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28 takto:

- Individuální pohovor se žákem (dle konkrétní situace – třídní učitel, výchovný poradce nebo metodik prevence nebo ředitel).
- Podle zjištěných informací spolupráce s rodinou.
- Doporučení a zprostředkování kontaktu s odborníky.
- V případě nezájmu rodičů kontaktování sociálního odboru a oddělení péče o dítě.
- V případě dealerství oznámení Policii ČR.

5.1 Postup školy při vzniku problémů v oblasti zneužívání návykových látek

5.1.1 U žáka byly nalezeny omamné a psychotropní látky

- Učitel odebere za přítomnosti svědka látku a uloží ji na bezpečné místo (do

uzamykatelné skříňky) s písemným záznamem o případu

- Oznamí tuto skutečnost řediteli školy.
- Učiteli není dovoleno bez svolení žáka provádět šetření. Toto je oprávněna pouze Policie ČR u osob podezřelých ze zneužívání omamných a psychotropních látek.
- Ředitel školy informuje rodiče žáka a rozhodne, zda je nutné postoupit případ policii.
- Ředitel školy rozhodne o případném výchovném opatření žákovi a prostřednictvím TU informuje rodiče.

5.1.2 Na půdě školy je nalezen žák pod vlivem omamné a psychotropní látky nebo alkoholu, nebo trpí abstinenčními příznaky

- Učitel, který nalezne žáka pod vlivem omamné a psychotropní látky nebo alkoholu, nebo žáka trpícího abstinenčními příznaky, zajistí žákovi bezpečnost (dá ho okamžitě pod dohled TU, případně jiného učitele a okamžitě kontaktuje rodiče, případně zdravotnické zařízení).
- Učitel případ okamžitě nahlásí vedení školy.
- Učitel provede ve spolupráci s výchovným poradcem či metodikem prevence zápis o daném případě.
- Ředitel školy informuje rodiče žáka a rozhodne, zda je nutné postoupit případ policii z důvodu zneužívání a distribuce omamné a psychotropní látky.
- Po návratu žáka do školy provede třídní učitel, případně výchovný poradce pohovor se žákem. Doporučí mu rozhovor s odborníkem, zpočátku třeba přes linku důvěry, dále doporučení na odborníky z PPP apod.
- Ředitel školy rozhodne o případném výchovném opatření a prostřednictvím TU informuje rodiče.

5.1.3 Žák se svěří s tím, že užívá omamné a psychotropní látky

- Učitel nabídne radu a podporu, obrátí se na ŠMP. Doporučí žákovi rozhovor s odborníkem např. ze zdravotnického zařízení, PPP apod. Případně se žakovým souhlasem příslušné zařízení (např. PPP) okamžitě kontaktuje.
- Pokud půjde o nezletilého žáka, je nutné ho přesvědčit o nutnosti kontaktovat rodiče a vše jim vhodnou formou oznámit. Zachování mlčenlivosti vzhledem k věku žáka je nevyhovující pro obě strany.

5.1.4 Na půdě školy byly nalezeny omamné a psychotropní látky nebo vybavení k jejich užívání

- Nálezce z řad učitelů omamné a psychotropní látky nebo vybavení k jejich užívání zajistí jejich bezpečné uložení.
- Provede záznam o případu za přítomnosti svědka.

- Informuje ředitele školy nebo jeho zástupce.
- Ředitel školy nebo jeho zástupce kontaktuje policii.

5.1.5 Žák je přistižen při prodeji omamných a psychotropních látek

- Pedagog či jiný pracovník školy odebere látku a uloží ji na bezpečném místě (do školního sejfu) se záznamem o případu a za přítomnosti svědka.
- Pedagog či jiný pracovník školy kontaktuje výchovného poradce či metodika prevence a ten prodiskutuje případ se žákem. Provede zápis o pohovoru.
- Pedagog či jiný pracovník školy vše oznámí řediteli školy.
- Ředitel školy kontaktuje policii z důvodu porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy mládeže) a prostřednictvím třídního učitele vše oznámí rodičům žáka.
- Ředitel školy rozhodne o případném výchovném opatření a prostřednictvím TU informuje rodiče.

5.2 Postup školy v případě neomluvené či zvýšené omluvené absence žáků

- Dobu a způsob uvolnění žáka ze školního vyučování stanoví školní řád.
- Školní docházku žáků své třídy eviduje třídní učitel.
- Na prevenci záškoláctví se podílí třídní učitel, výchovný poradce a školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka. Součástí prevence je pravidelné zpracování dokumentace o absenci žáků, součinnost se zákonnými zástupci, analýza příčin záškoláctví včetně přijetí příslušných opatření, výchovné pohovory se žáky.
- Škola prostřednictvím TU může požadovat, pokud to považuje za nezbytné, jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem i doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem, a to pouze v případě, že nepřítomnost žáka ve škole přesáhne tři dny školního vyučování.
- Ve zcela výjimečných, individuálně stanovených případech (především v případě časté nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání školní docházky) může škola požadovat sdělení telefonního čísla a jména ošetřujícího lékaře i v případě nepřítomnosti, která nedosahuje délky uvedené v odstavci 4.

5.3 Postup školy v případě zjištění šikany

Definice: Šikana je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků, či učitele. Je to cílené a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumějí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí druhé osoby, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či

ponižování. V případě učitele jde o ublížení profesionální (neoprávněné nařčení ze sexuálního obtěžování nebo nespravedlivého hodnocení, ničení pověsti a reputace). Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako nápadné přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševním a tělesném zdraví.

Šikana může být psychická, fyzická či smíšená (kombinace psychické a fyzické).

5.3.1 Šikana vůči žákovi či skupině žáků

Počáteční šikana (se standardní formou):

- Při podezření na šikanu oznámit ŠMP, VP, ŘŠ.
- Provést rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili (zjistit kdy a kde šikana probíhá, jakou formou, jak často, jak dlouho trvá).
- Vyhledat vhodné svědky, provést s nimi individuální rozhovory, vše stručně sepsat a nechat svědky podepsat.
- Provést rozhovor s obětí (oběťmi) a vyhotovit zápis, nechat podepsat obětí (oběťmi).
- Nutné je zajistit ochranu obětem, izolovat oběť a agresora, kontaktovat rodiče oběti i agresora a pozvat je do školy. informovat je o situaci.
- Nepřípustná je konfrontace oběti s agresorem!
- Po shromáždění všech důkazů provést rozhovor s agresorem (agresory), je možná jejich vzájemná konfrontace, vše stručně sepsat a nechat agresorem (agresory) podepsat.
- TU pozve do školy zvláště rodiče oběti a zvláště rodiče agresora. Ve spolupráci s ŘŠ, ŠMP nebo VP je informuje o situaci. TU (nebo ŠMP či VP) vše stručně zapíše a všichni zúčastnění podepíší.

Pokročilá šikana (výbuch skupinového násilí vůči oběti = tzv. lynč):

- Bezprostředně zachránit oběť (izolovat ji od agresorů, oběť přemístit do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby), kontaktovat rodiče oběti i agresora.
- Zabránit domluvě agresorů na křivé výpovědi.
- ŘŠ, ZŘŘ, ŠMP, VP a další pedagogičtí pracovníci se domluví na spolupráci a dalším postupu.
- ŘŠ nahlásí Policii ČR a orgánu sociálně právní ochrany dětí.
- V případě nutnosti zprostředkuje ŠMP či VP oběti šikany kontakty na PPP, psychologa, psychoterapeuta.

Práce s celou třídou

- Na TH jsou žáci TU, VP či ŠMP informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních pro agresory.
- TU i ostatní učitelé vyučující v této třídě monitorují další vývoj situace ve třídě.
- V případě potřeby ŠMP či VP zajistí spolupráci s psychologem či jiným odborníkem.

Práce s agresorem

- TU ve spolupráci s ŠMP či VP komunikuje s agresorem, zjišťuje jeho náhled na celou situaci, motivy jeho chování, rodinné prostředí.
- Agresorovi je nabídnuta péče v PPP, u psychologa nebo u dalších odborníků.

Přijatá opatření

- Po zjištění všech skutečností bude s agresorem zahájeno správní řízení. O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil. O svém rozhodnutí ředitel školy informuje pedagogickou radu.

5.3.2 Šikana vůči učitelům

- Oznámení ze strany učitele, jiných vyučujících, žáků ŘŠ, ŠMP, VP.
- Provést individuální rozhovory s těmi, kteří na šikanování upozornili, je nutné vyhledat vhodné svědky šikany a vést s nimi individuální pohovory.
- Po shromáždění všech důkazů vést pohovory s agresorem (agresory). Pokud je agresorů více, je možná jejich vzájemná konfrontace.
- Zajistit odbornou pomoc pro šikanovaného pedagoga u psychologa či dalších odborníků.
- V případě bezprostředního ohrožení pedagoga, odejde ze třídy, přivolá si pomoc, požádá o spolupráci jiného kolegu nebo ŘŠ pro zajištění dohledu nad třídou, případně zajistí izolaci agresora a bezpečnost pro ostatní žáky ve třídě (pokud to situace vyžaduje).
- Práce se třídou, kde se šikana odehrála, ŠMP nebo VP zajistí intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě.

5.4 Kyberšikana

Definice: Kyberšikana je forma agrese, která se uplatňuje vůči jedinci či skupině osob s použitím informačních a komunikačních technologií (počítačů, tabletů, mobilních telefonů a dalších moderních komunikačních nástrojů), a ke které dochází opakovaně, ať už ze strany původního agresora či dalších osob - tzv. sekundárních útočníků (např. opakované sdílení nahrávky, opakované komentování apod.).

Kyberšikana je opakovaná, dlouhodobá či obětí vnímaná jako ubližující.

V případě kyberšikany může agresor provést útok kdykoli a kdekoli, může probíhat v době školní výuky, o přestávkách, mimo školní vyučování, o víkendu, během jakékoli denní či noční doby.

Kyberšikanu často doprovází i jiné druhy šikany, které se dějí v prostředí školy, proto se škola kyberšikanou zabývá vždy, když se o ní dozví. ŘŠ může postih udělit pouze tehdy,, pokud se jedná o školní záležitost.

Kyberšikana může probíhat jako:

- Přímá kyberšikana – agresor útočí na oběť přímo
- Nepřímá kyberšikana – agresor k útoku využívá jinou osobu

Mezi kyberšikanu řadíme:

- Dehonestování – ponižování, nadávání, urážení v on-line prostředí, např. publikování ponižujících videozáznamů či fotografií.
- Vyhrůžování, zastrasování a vydírání v on-line prostředí
- Očerňování v on-line prostředí – krádež identity, ztrapňování pomocí falešných profilů
- Zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit
- Vyloučení z virtuální komunity, např. celá třída má skupinu, do které nepozve jednoho žáka ze třídy.

Prevence kyberšikany ve škole:

- Školní řád – pravidla používání mobilů, počítačů, tabletů a dalších moderních komunikačních nástrojů během školního vyučování
- Preventivní programy, besedy, interaktivní programy, workshopy
- Témata kyberšikany zahrnutá do výuky (Ing. Markéta Kisová a Mgr. Stanislav Skalický)
- Vzdělávání pedagogů
- Podporování pozitivního využívání moderních technologií ve výuce (tablety, power pointové prezentace atd.)
- Soutěže – projekt Kraje pro bezpečný internet a jeho součást – soutěžní kvíz

5.4.1 Postup při řešení odhalení kyberšikany, pokud se kyberšikana STALA v době školní výuky nebo v rámci aktivit pořádaných školou

- Podpořit oběť a zajistit její bezpečí – zklidnit oběť, doporučit jí, aby ukončila komunikaci s pachatelem.
- Zajistit co nejvíce důkazních materiálů, než se obsah smaže. Důležité je vše uložit, vyfotit, vytisknout ...
- Incident vždy vyšetřit. Zjistit, kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit apod.
- Informovat rodiče oběti i agresora, pozvat je do školy a seznámit je s postupem řešení na úrovni školy. Rodiče oběti i agresora pozvat odděleně.
- V případě potřeby konzultovat řešení s dalšími institucemi – Policie ČR, OSPOD, ČŠI
- Zvolit odpovídající opatření. Po zjištění všech skutečností bude s agresorem zahájeno správní řízení. O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil. O svém rozhodnutí ředitel školy informuje pedagogickou radu.
- Realizovat preventivní opatření formou TH, workshop na téma Bezpečné chování na internetu (<https://www.e-bezpeci.cz/index.php/kontakt/71-trivium/1418-co-je-kybersikana>), další práce TU, ŠMP a VP s agresorem, komunitního kruhu.
- Informovat žáky i rodiče o výsledcích šetření a o udělených kázeňských opatřeních.

5.4.2 Postup při řešení odhalení kyberšikany, pokud se kyberšikana NESTALA v době školní výuky nebo v rámci aktivit pořádaných školou

- Podpořit oběť a zajistit její bezpečí, zklidnit oběť, doporučit jí, aby ukončila komunikaci s pachatelem.
- Incident vždy vyšetřit, zjistit informace o tom, kterých tříd se kyberšikana týká. V těchto třídách by bylo vhodné provést sociometrické šetření ve spolupráci s odborníkem – psychologem.
- Spolupracovat s rodiči, informovat je, že daný případ nespadá do kompetence školy a doporučit jim další odborníky, např. oznámení na Policii ČR (agresora mohou zažalovat za obtěžování), OSPOD.
- Realizovat preventivní opatření, během TH se zaměřit na zlepšení klimatu třídy, vztahů mezi žáky.

Pokud se kyberšikana nestala v době školní výuky ani v rámci aktivit pořádaných školou, nelze agresora trestat.

Minimální preventivní plán může být doplňován dle potřeby na základě získání dalších poznatků.

Zpracoval dne 1. 9. 2022:

Mgr. Jitka Bořilová
Výchovný poradce

Schválil:

Ing. Monika Kohoutková
Ředitel školy